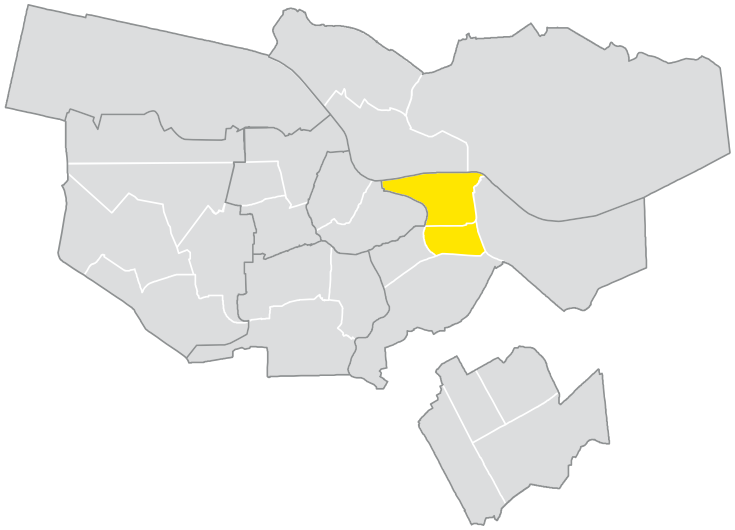
Gemeente Amsterdam
Oost

Gebiedsplan 2020 Indische buurt, Oostelijk Havengebied

In dit gebiedsplan leest u aan welke onderwerpen uit de gebiedsagenda's Indische Buurt en Oostelijk Havengebied 2019-2022 het gemeentebestuur in 2020 extra aandacht geeft en wat de gemeente daaraan samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gaat doen.

Inhoud

Inleiding 3

Gebiedsagenda Indische Buurt 6

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied 8

Focusopgave : Integrale aanpak Sumatraplantsoen 10

Focusopgave : Werken aan een duurzamere leefomgeving 13

Prioriteit : Werken aan een betere balans in de drukker wordende leefomgeving 16

Prioriteit : Een gebiedsgerichte armoede-aanpak voor de Indische Buurt opzetten 19

Prioriteit: Meer kansen creëren voor kwetsbaren en ouderen om zelfstandig te blijven wonen 22

Prioriteit : Werken aan een beter pedagogisch klimaat en minder jongerenoverlast 25

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. In de gebiedsplannen voor 2020 brengen we meer focus aan dan in de gebiedsplannen van voorgaande jaren, door per gebied maximaal zes integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied, de echte 'plus' voor het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering. De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Bestuurlijke onderbouwing focusopgaven

Focus en verbinden op opgaven
Amsterdam Oost heeft op basis van een evaluatie van het gebiedsplanproces 2018 voor 2020 twee ambities uitgezet:

- Gebiedsplan met meer focus
- Democratisering: meer ruimte en zeggenschap voor bewoners

Het dagelijks bestuur heeft, in overleg met de stadsdeelcommissie, besloten om de nadruk te leggen op de opgaven waarmee we wezenlijke verbeteringen kunnen bereiken. Voor Oost gaat het om:

- Oud-Oost: Dapperbuurt en Overlast & Veiligheid
- Oostelijk Havengebied, Indische Buurt: Sumatraplantsoen en Verduurzaming woningen
- IJburg, Zeeburgereiland: Diemerpark en Jeugd
- Watergraafsmeer: Betondorp en Klimaat & Duurzaamheid

Daarnaast verbinden we op de prioriteiten die mede door de buurt zijn aangedragen. Gezamenlijk vormen al deze opgaven het – gefocuste – gebiedsplan voor 2020. De opgaven zijn afgeleid van de gebiedsagenda 2019-2022 en een uitkomst van een integrale afweging gebaseerd op input uit de samenleving en van de stadsdeelcommissie.

Een andere belangrijke uitkomst van de evaluatie is dat structurele activiteiten niet meer uit het flexibele gebiedsbudget worden gefinancierd. De consequentie hiervan is dat projecten en activiteiten die passen binnen het nieuwe kader van de sociale basisvoorzieningen voortaan binnen de bijbehorende regeling worden ingediend, beoordeeld en gefinancierd.

Het gebiedsgerichte budget voor 2020 van ruim 1,4 miljoen wordt via de gebiedsplannen ingezet volgens het principe: een basisbudget per gebied en overige middelen volgen opgave.

Agenderen, verbinden, versnellen en vernieuwen
Het formuleren van focusopgaven in het gebiedsplan helpt bij de agendering richting het college en de directies. Het gebiedsplan verbindt, versnelt de uitvoering en maakt vernieuwing en experimenten mogelijk. Het gebiedsplan kan ook agenderend werken. Het gebiedsplan bevat dan als voorbeeld een project met een haalbaarheidsonderzoek of verkenning van een probleem en de kansen die een buurt biedt.
Het gebiedsplan is expliciet niet bedoeld als totaaloverzicht van wat er in een gebied gebeurt. Andere organisatieonderdelen, waaronder directies, maken ook (jaarlijkse) uitvoeringsplannen.

Totstandkoming gebiedsplan

Gebiedsteams hebben samen met bewoners, ondernemers en andere partners in de buurt, de focusopgaven uitgewerkt tot concretere projecten voor 2020. Dit proces is periodiek besproken in de stadsdeelcommissie.
Om tot een concrete invulling van het gebiedsplan te komen, hebben we het gebiedsgericht werken, dat we het hele jaar door doen, verzilverd. Er zijn online en offline ontmoetingen geweest met bewoners, maatschappelijke partners en ondernemers die goede ideeën hebben voor de buurt en zelf ook een bijdrage willen en kunnen leveren.
Anders dan vorig jaar is er in oktober geen brede oproep gedaan aan bewoners van Oost om ideeën voor het gebiedsplan in te dienen. In plaats daarvan hebben we met partijen gerichte gesprekken gevoerd over de opgaven in een buurt en over wie welk project het beste op zich kan nemen. Projecten die een directe link hebben met de focusopgaven zijn opgenomen in het gebiedsplan. Dit zijn zowel projecten die door de gemeente zijn opgesteld, als projecten van onze bewoners en partners.

Naast het gebiedsplan zijn er subsidieregelingen voor (eenmalige) activiteiten die helpen de buurt te verbeteren of betrokkenheid onder bewoners bevorderen. En we bieden mogelijkheden voor maatschappelijk initiatief. Buurtbouwen, democratie en participatie zijn essentiële elementen van onze werkwijze. In 2020 maken we in Oost geld vrij voor een pilot Burgerbegroten. Omdat we geloven dat samenwerking en meer ruimte voor bewoners om mee te praten en mee te beslissen over hun leefomgeving onze stad beter maken.

Samenvatting

Voor Indische Buurt, Oostelijk Havengebied werken we aan :
- Focusopgave : Integrale aanpak Sumatraplantsoen
- Focusopgave: Werken aan een duurzamere leefomgeving
- Prioriteit: Werken aan een betere balans in de drukker wordende leefomgeving
- Prioriteit: Een gebiedsgerichte armoede-aanpak voor de Indische Buurt opzetten
- Prioriteit: Meer kansen creëren voor kwetsbaren en ouderen om zelfstandig te blijven wonen
- Prioriteit: Werken aan een beter pedagogisch klimaat en minder jongerenoverlast

Het Sumatraplantsoen wordt vernieuwd. Hiervoor wordt de methode van participatieve democratie toegepast. Zo zorgen we voor meer betrokkenheid van bewoners bij het plantsoen, nu en ook in de toekomst. Buurthuis en speeltuin Batavia maken deel uit van de integrale aanpak. Voor het buurthuis wordt in 2020 middels een maatschappelijk aanbestedingstraject een nieuwe beheerder gezocht.
We richten ons op het verduurzamen van woningen en het ondersteunen van duurzaamheidsinitiatieven. Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied richt zich als spin in het web onder andere op meer bekendheid en routes naar stimuleringsregelingen. In de Indische Buurt werken we samen met de corporaties en met initiatiefgroep Samen Vooruit. Bij bewoners die weinig financiële middelen hebben, kijken we vooral in hoeverre duurzaamheidsmaatregelen het eigen huishouden goedkoper kunnen maken. Op steeds meer plekken in het gebied missen buurtbewoners groen. Door hierop in te spelen vergroten we de biodiversiteit.
Er zijn maatregelen nodig om de leefbaarheid op peil te houden. In het Oostelijk Havengebied gaat het vooral om een aantrekkelijke openbare ruimte, ondanks de toenemende drukte en de bouwprojecten die er gaande zijn. Het faciliteren van ontmoetingsplekken hoort daarbij. In de Indische Buurt richten we ons op een gezonde buurteconomie. Het winkel- en horeca-aanbod in de Javastraat moet aantrekkelijk zijn voor iedereen in de buurt. Ook is het zaak om scherpe tegenstellingen tussen oude en nieuwe wijken te voorkomen, zowel in sociaal opzicht als qua uitstraling.
Met een buurtgerichte armoedeaanpak willen we de financiële situatie van bewoners die in armoede leven verbeteren, enerzijds via schuldhulpverlening en regelingen, anderzijds door hun scholing of werkervaringsplaatsen aan te bieden zodat ze zich kunnen ontwikkelen en hun inkomen duurzaam kunnen verhogen. Verder willen we het sociale isolement waarin veel kwetsbare huishoudens leven doorbreken. Hiervoor maken we gebruik van het lokale betaalmiddel de Makkie, dat in 2020 overgaat naar een digitale munt.
Met aanpassingen in de openbare ruimte en in het zorg- en ondersteuningsaanbod willen we ouderen en kwetsbare bewoners in staat stellen prettig te blijven wonen. We zetten in op tijdige signalering. Het aanbod van begeleiding en ondersteuning moet verbeterd worden. Activiteiten moeten aansluiten bij de wensen en behoeften van de groeiende groep ouderen. Ouderen en kwetsbare bewoners moeten makkelijker kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Ook de ondersteuning van (overbelaste) mantelzorgers is een belangrijk aandachtspunt.
We streven naar een stimulerend pedagogisch klimaat en gelijke kansen voor alle kinderen. Een actieve Kinderwijkraad kan eraan bijdragen dat kinderen en jongeren in de Indische Buurt hun talenten en interesses ontwikkelen. We besteden extra aandacht aan jongeren- en tienerwerk, om te zorgen dat minder tieners afglijden naar crimineel gedrag. We zetten de Vreedzame Wijk-aanpak in om de spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen te verminderen. In het Oostelijk Havengebied zorgen we dat jongeren een plek hebben waar ze elkaar kunnen ontmoeten en aan gezamenlijke activiteiten kunnen deelnemen. Daarmee willen we hun betrokkenheid bij hun leefomgeving en hun burgerschap vergroten.

Gebiedsagenda Indische Buurt

De opgaven in dit gebiedsplan zijn gerelateerd aan de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022.

Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen

Een aanzienlijk deel van de jeugd in de Indische Buurt groeit op in een huishouden met een minimuminkomen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de kansen die deze kinderen krijgen om zich te ontwikkelen. Hierdoor volgen zij lang niet altijd de schoolloopbaan die past bij hun keuze en capaciteit. Ook missen zij kansen om hun talenten op sportief en cultureel gebied te ontwikkelen. Daarnaast is het pedagogisch klimaat op straat niet optimaal en zien we nog te veel overgewicht.

Prioriteit 2: Kwetsbare groepen laten profiteren van de voorspoed

De Indische Buurt kent een instroom van bewoners die het economisch goed hebben. Ook wonen er nog veel mensen die sociaal en/of economisch kwetsbaar zijn. Deze bewoners hebben vaak ondersteuning nodig om mee te doen en gebruik te maken van de kansen die zich aandienen in het gebied. Hierbij kan de kracht van de kansrijke bewoners in de buurt en in de omliggende buurten worden ingezet.

Prioriteit 3: Versterken van de participatieve democratie

In de Indische Buurt zijn er al veel bewoners die initiatieven ontplooien voor hun buurt. Het blijven stimuleren en ondersteunen van deze groep is belangrijk om de positieve energie vast te houden en hen te helpen hun initiatieven verder te ontwikkelen. Daarnaast gaan we samen met initiatiefgroep Samen Vooruit werken aan de punten in het Uitvoeringsplan van de tweede Burgerperspectievennota.

Prioriteit 4: Zorgen voor een veilige en schone buurt

Een veilige buurt met een schone en goed onderhouden openbare ruimte is een belangrijke basis om prettig te kunnen leven. De afgelopen jaren is de veiligheid in de Indische Buurt verbeterd, maar het veiligheidsgevoel van de bewoners blijft daarbij achter. We gaan ons vooral richten op overlast door jongeren en het terugdringen van woninginbraak. Ook de verkeersveiligheid krijgt aandacht. Daarnaast houden we ons bezig met het voorkomen en tegengaan van spanningen tussen bewonersgroepen. Wat het schoonhouden van de openbare ruimte betreft, leggen we het accent op zwerfafval.

Prioriteit 5: Vergroenen en verduurzamen van de Indische Buurt

Ondanks de grote groene pleinen en de ligging naast het Flevopark ervaren bewoners de Indische Buurt als een stenige buurt. Buurtbewoners hebben wensen en ideeën om de buurt te vergroenen, en het 'Ambitiedocument Flevopark' biedt aanknopingspunten om het park beter op de kaart te zetten. Daarnaast is het van belang het duurzaamheidsbesef in de Indische Buurt te vergroten. Hier zien we kansen door een koppeling te maken met het financiële voordeel dat een duurzaam huishouden kan opleveren.

Prioriteit 6: Zorgen voor een prettige leefbare buurt en balans in de drukte

Zoals overal in de stad neemt ook in de Indische Buurt de drukte toe. Daarnaast bevindt de buurt zich door de ontwikkeling van nieuwe buurten steeds meer in 'het centrum' van de stad. We streven ernaar de toenemende drukte in de buurt te verenigen met een goede kwaliteit van wonen en verblijven. Tegelijkertijd blijven we inzetten op het verbeteren van het gemengd samenleven in de buurt en een gezonde wijkeconomie. De woningcorporaties zetten hun stedelijk vernieuwingsprogramma voort.

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied

De opgaven in dit gebiedsplan zijn gerelateerd aan de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2023.

Prioriteit 1: Versterken van het Oostelijk Havengebied als een inclusief woon- en werkgebied

Om een buurt te creëren waarbij alle bewoners zich betrokken voelen, gaan we vrijwillige inzet en informele netwerken, zoals buurtorganisaties, stimuleren. Zo versterken we de sociale cohesie, saamhorigheid en samenredzaamheid. Ook gaan we experimenteren op het gebied van participatieve democratie door bewoners, ondernemers of andere partners.

Prioriteit 2: Balans vinden in de toenemende drukte van de stad

Als buurten onder druk komen te staan en overmatig belast raken door toenemende drukte van bezoekers, zomerrecreatie, de verdichtende stad of stedelijke ontwikkeling, zijn er maatregelen nodig. Het is een belangrijke voorwaarde dat bewoners al in een vroeg stadium worden betrokken bij het meedenken over en de uitvoering van deze maatregelen.

Prioriteit 3: De opgaven in de buurten van Cruquius verbinden

We willen de onderlinge samenhang in de Cruquiusbuurten versterken, zowel in fysiek, als in ruimtelijk en sociaal opzicht. We gaan werken aan ontmoeting, samenwerking en bereikbaarheid, zowel binnen de buurten van Cruquius als tussen de buurten onderling, inclusief de naastgelegen Indische Buurt.

Prioriteit 4: Meer kansen en voorzieningen voor de jeugd

In het Oostelijk Havengebied, waar veel jongeren wonen, zijn er geen specifieke jeugdvoorzieningen. We willen meer gelegenheden voor activiteiten en uitdagingen creëren om kinderen en jongeren te stimuleren in hun ontwikkeling.

Prioriteit 5: Sterkere buurteconomie en meer maatschappelijk ondernemerschap

Een sterke lokale economie draagt bij aan de werkgelegenheid en de eigen identiteit van een gebied of buurt. Ook heeft een bloeiend winkelgebied een positief effect op de leefbaarheid, de sociale cohesie en de veiligheid. Ondernemers kunnen op meer manieren een rol spelen voor de samenleving. We willen sociaal ondernemerschap dan ook stimuleren.

Prioriteit 6: Meer initiatieven op het gebied van duurzaamheid, circulaire economie en groen

Om de uitdagingen op het gebied van duurzaamheid aan te kunnen gaan is er meer samenwerking met bewoners en ondernemers nodig.

Focusopgave : Integrale aanpak Sumatraplantsoen

Waar & Wanneer

Waar: Sumatraplantsoenbuurt
Wanneer: het hele jaar, met doorloop naar 2021

Aanleiding

In 2018 is besloten dat het Sumatraplantsoen opgeknapt gaat worden en is geld beschikbaar gemaakt voor herinrichting van het plantsoen. Het bestuur van stadsdeel Oost heeft besloten dat voor dit project een intensief participatietraject opgezet diende te worden. In de eerste helft van 2019 is hiermee begonnen en het proces zal nog een deel van 2020 in beslag nemen. De uiteindelijke herinrichting zal in 2021 plaatsvinden. De organisatiestructuur staat, maar er is extra tijd en inzet nodig van alle betrokkenen bij het plantsoen.
Bij het opstellen van de plannen is het van belang dat we het plantsoen bekijken in relatie tot de omgeving en de ontwikkelingen die daar plaatsvinden. Zo dient rekening te worden gehouden met de geplande bouw van woningen door Eigen Haard langs de zuidzijde van het plantsoen.

Verder is de vraag welke functie de buurtgebouwen Batavia en Majella, beide eigendom van Eigen Haard, in de toekomst zullen vervullen. Majella zal worden afgestoten als sociale accommodatie van het stadsdeel. Buurthuis Batavia krijgt in 2020 een tijdelijke nieuwe beheerder, die samen met het stadsdeel een maatschappelijk aanbestedingstraject zal opstarten om vanaf 2021 het beheer door een buurtgebonden partij te laten uitvoeren. Daarnaast heeft de speeltuin bij Batavia een belangrijke functie voor de jongste kinderen uit de buurt, maar is de speeltuin wel toe aan een opknapbeurt. Ook blijft de overlast die momenteel rondom het plantsoen wordt ervaren een aandachtspunt.

Beschrijving focusopgave

We willen van het Sumatraplantsoen een plek maken van en voor iedereen, een plantsoen waar omwonenden zich thuis en veilig voelen en waarvoor ze ook verantwoordelijkheid willen dragen. Belangrijke werkwijze bij de herinrichting is het intensieve participatietraject, dat moet zorgen dat buurtbewoners betrokken raken en blijven bij het plantsoen.
Onder de integrale aanpak Sumatraplantsoen valt ook de aanpak van buurthuis en speeltuin Batavia. De speeltuin is de ideale speelplek in de buurt voor kleine kinderen. Hier is wel sprake van achterstallig onderhoud. In 2020 werken we samen met de gebruikers aan opwaardering van de speeltuin. Stichting Dock is in 2020 voor één jaar verantwoordelijk voor het beheer van buurthuis Batavia. Dock heeft de opdracht om het buurthuis meer bekendheid te geven in de buurt. Samen met het stadsdeel zal middels een traject van maatschappelijke aanbesteding een beheerder voor het gebouw worden gezocht. Belangrijk is dat deze nieuwe beheerder uit de buurt komt of een band heeft met de buurt.
Woningcorporatie Eigen Haard zal in 2020 starten met de bouw van nieuwe koopwoningen aan het Sumatraplantsoen. Deze nieuwbouw zal tot gevolg hebben dat er een nieuwe groep bewoners aan het plein komt wonen, met mogelijk andere wensen voor het gebruik van het plantsoen, het buurthuis en de speeltuin.

Beoogde doelen

- Een plantsoen waar buurtbewoners zich thuis voelen en waar ze verantwoordelijkheid voor willen dragen.
- Een buurthuis met een programmering die aansluit bij de wensen van de buurt.
- Een speeltuin die uitnodigend is voor de jongste kinderen.
- Een gevarieerd woningaanbod in de buurt.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het college, met name aan:
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad
- de ambitie: Vrijheid en veiligheid
- de ambitie: Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen
- Prioriteit 3: Versterken van de participatieve democratie
- Prioriteit 4: Zorgen voor een veilige en schone buurt
- Prioriteit 5: Vergroenen en verduurzamen van de Indische Buurt
- Prioriteit 6: Zorgen voor een prettige leefbare buurt en balans in de drukte

Wat gaan we doen en met wie

Voor de integrale aanpak van het Sumatraplantsoen zetten we een intensief participatietraject op. De bewoners worden als gelijkwaardige partij bij de processen betrokken en zullen deze mede vorm geven. In dit traject werken we samen met woningcorporaties Eigen Haard en Ymere, welzijnspartners, de politie en basisschool Al Jawhara. Daarnaast zal er extra aandacht zijn voor de jongeren en tieners op het plein. Hierbij trekken de partners die met jongeren werken samen op.

Stichting Dock is aangesteld als tijdelijke beheerder van buurthuis Batavia en speeltuin Batavia, met de opdracht om het buurthuis en de speeltuin aantrekkelijker te maken voor een breed publiek, zodat er meer bewoners op afkomen. Bij deze opdracht werken zij samen met de huidige gebruikers. Daarnaast gaan stichting Dock en het stadsdeel via een maatschappelijk aanbestedingstraject op zoek naar een nieuwe beheerder.

Activiteiten

- Participatieve aanpak vernieuwing Sumatraplantsoen.
- Aanpak buurthuis en speeltuin Batavia.
- Inzet extra tienerwerk.

Focusopgave :
Werken aan een duurzamere leefomgeving

Waar & Wanneer

Waar: Indische Buurt en Oostelijk Havengebied
Wanneer: het hele jaar, meerjarig

Aanleiding

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp voor veel Amsterdammers. In het Oostelijk Havengebied zijn er veel bewoners en ondernemers die bereid zijn zich in te zetten voor een beter milieu, een circulaire economie en een groenere buurt. Ook in de Indische Buurt zijn groepen actief die willen werken aan verduurzaming. Duurzaamheidsmaatregelen kunnen bovendien financiële voordelen hebben voor de bewoners zelf: door hun woning energiezuinig te maken, verlagen zij hun woonlasten. Zeker in een wijk als de Indische Buurt, waar veel mensen met een laag inkomen wonen, weegt dit mee.

Er bestaat zowel in het Oostelijk Havengebied als in de Indische Buurt ook behoefte aan meer of gevarieerdere groenvoorzieningen. Op steeds meer plekken in het gebied missen bewoners groen. Dit leidt tot meer verzoeken aan de gemeente én tot eigen initiatieven om op allerlei manieren groen toe te voegen. In het Oostelijk Havengebied heeft Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied de ToekomstAgenda OHG 2025 opgesteld, met actiepunten die gericht zijn op een duurzamere omgeving. In de Indische Buurt is er een samenwerkingsverband met corporaties en initiatiefgroep Samen Vooruit dat zich inzet voor duurzaamheid en vergroening. Ook uitbreiding van de biodiversiteit is een aandachtspunt.

Beschrijving focusopgave

In het kader van verduurzaming in de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied richten wij ons in 2020 op het vergroten van de bekendheid hiervan onder bewoners, alsmede op de bereidheid om bij te dragen aan de agenda's Amsterdam Klimaatneutraal en Circulaire Economie. Ook richten we ons op de mogelijkheden voor vergroening en uitbreiding van de biodiversiteit in de leefomgeving. Daarmee sluiten we tevens aan bij de toekomstagenda die is opgesteld door Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied in het kader van 'OHG 2025', en het programma van initiatiefgroep Samen Vooruit in de Indische Buurt.
We ondersteunen buurtinitiatieven, verspreiden informatie over de subsidieregelingen op het gebied van duurzaamheid en stimuleren het verduurzamen van woningen. In de Indische Buurt wordt een koppeling gemaakt tussen duurzaamheid en armoede. Door huishoudens duurzamer te laten leven, kan er op de kosten worden bespaard. De opgave is om dit aspect beter voor het voetlicht te brengen bij de bewoners van de Indische Buurt.

Beoogde doelen

- Een duurzamere en groenere woonomgeving met meer biodiversiteit.
- Bekendheid met en animo voor het onderwerp duurzaamheid bij bewoners.
- Lagere woonlasten voor bewoners met een klein inkomen.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het college, met name aan:
- de ambitie: Kansengelijkheid
- de ambitie: Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 2: Kwetsbare groepen laten profiteren van de voorspoed
- Prioriteit 5: Vergroenen en verduurzamen van de Indische Buurt

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:
- Prioriteit 6: Duurzaamheid, circulaire economie en groen

Wat gaan we doen en met wie

Met de directie Ruimte en Duurzaamheid ondersteunen we initiatieven op het gebied van duurzaamheid. Met de directies Stadswerken en Verkeer en Openbare Ruimte faciliteren we groeninitiatieven die gericht zijn op uitbreiding van de biodiversiteit.

De door ons gefaciliteerde Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied zal als spin in het web de bekendheid bij bewoners met de onderwerpen duurzaamheid, circulaire economie en de klimaatneutrale stad verder vergroten. Ook helpt deze buurtcoöperatie initiatiefnemers die bijvoorbeeld bij de gemeente een project-subsidie of een lening uit het Duurzaamheidsfonds willen aanvragen.

Samen met initiatiefgroep Samen Vooruit, adviescentrum Jungle en de woningcorporaties in de Indische Buurt kijken we naar mogelijkheden om bijvoorbeeld gemengde koop-huurcomplexen, panden met een maatschappelijke functie, vooroorlogse woningen of juist nieuwbouwcomplexen te laten verduurzamen. In het najaar van 2019 is een kwartiermaker aangesteld die uitzoekt of we in 2020 samen met de corporaties pilots kunnen starten, waarin we met de bewoners verschillende aspecten van duurzaamheid uitwerken. Hierbij wordt nadrukkelijk de koppeling gemaakt met de opgave op het gebied van armoede.

Activiteiten

- Faciliteren duurzaamheidsinitiatieven door de Buurtcorporatie Oostelijk Havengebied.
- Faciliteren pilots duurzaamheid uit de Indische Buurt.
- Stimuleren van groeninitiatieven om de biodiversiteit in het gebied te verbeteren.

Prioriteit : Werken aan een betere balans in de drukker wordende leefomgeving

Waar & Wanneer

Waar: Indische Buurt en Oostelijk Havengebied
Wanneer: het hele jaar

Aanleiding

De Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied, die eerst aan de rand van de stad lagen, krijgen onder andere door de ontwikkeling van IJburg en Zeeburgereiland een steeds centralere ligging. In combinatie met de algehele verdichting van de stad heeft dat tot gevolg dat de drukte op buurtniveau toeneemt. Daarnaast zal de aanleg van verbindingen voor langzaam verkeer (zoals fietsers) naar de Sluisbuurt en Noord tot extra verkeer en nog meer druk op de leefomgeving leiden. Het gevaar bestaat dat de balans in de wijken wordt verstoord. We zien al in de aanloopfase – tijdens het onderzoek, de voorbereiding van de

aanleg en de gesprekken die de stad hierover voert met de buurten – dat dit tot onrust leidt onder bewoners.
Tegelijkertijd zorgen vergrijzing en duurder wordende woningen voor gedwongen verhuisbewegingen in het Oostelijk Havengebied.
De verschillen tussen bewoners worden groter en segregatie ligt op de loer. Dat speelt bijvoorbeeld bij het Cruquiuseiland, waar een nieuwe buurt met veel woningen in het duurdere segment wordt gebouwd, pal naast de verouderde en beduidend minder draagkrachtige Indische Buurt en Architectenbuurt.

De Javastraat, de belangrijkste winkelstraat in de Indische Buurt, lijkt momenteel op het eerste gezicht een goede mix aan winkels en horeca te bieden. Toch bestaat het gevaar dat het winkelaanbod op termijn niet meer aansluit bij de wensen van de buurt of inboet aan kwaliteit.

Beschrijving opgave

In zowel het Oostelijk Havengebied als de Indische Buurt zijn maatregelen nodig om de leefbaarheid op peil te houden.
In het Oostelijk Havengebied gaat het er vooral om de openbare ruimte aantrekkelijk te maken of te houden voor verblijf, zodat de leefomgeving, ondanks de toenemende drukte en de bouwprojecten die er gaande zijn, prettig blijft. Ook het faciliteren van ontmoetingsplekken hoort daarbij. Een van de plekken waar wordt gezocht naar kansen hiervoor is Deelgebied 8 in het ontwikkelgebied van Cruquius.
In de Indische Buurt richten we ons met name op een gezonde buurteconomie. We zetten ons ervoor in om het winkel- en horeca-aanbod in de Javastraat aantrekkelijk te houden voor iedereen in de buurt.
Verder is het zaak om scherpe tegenstellingen tussen oude en nieuwe wijken te voorkomen, zowel in sociaal opzicht als qua uitstraling.

Beoogde doelen

Indische Buurt:
- Een divers aanbod van winkels en horeca, dat voorziet in de behoefte van alle buurtbewoners.
- Een gezonde, krachtige ondernemersvereniging in de Javastraat.
- Goede samenwerking tussen ondernemers, eigenaren en gemeente ter bevordering van de lokale economie in de Javastraat.

Oostelijk Havengebied:
- De leefbaarheid blijft op peil in het drukker wordende Oostelijk Havengebied, ook rondom de (stedelijke) bouwprojecten.
- De openbare ruimte is een plek om elkaar te ontmoeten, te bewegen en te recreëren.
- Het gebied is beter toegerust op het groeiende aantal bezoekers en toeristen.
- Bewoners van de Architectenbuurt en de Indische Buurt en buurtgenoten uit het ontwikkelgebied van Cruquius ontmoeten elkaar.
- Meer maatschappelijke initiatieven door meer samenwerking.

Deze opgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het college, met name aan:
- de ambitie: Open en tolerante stad
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 6: Zorgen voor een prettige leefbare buurt en balans in de drukte

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:
- Prioriteit 2: Balans vinden in de toenemende drukte van de stad
- Prioriteit 3: De opgaven in de buurten van Cruquius verbinden

Wat gaan we doen en met wie

Op verschillende manieren faciliteren we verbetering van de leefomgeving en contact tussen buurtbewoners, bijvoorbeeld waar het gaat om het aantrekkelijk maken of houden van de openbare ruimte.
Dat doen we samen met buurtbewoners en partners zoals Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied, en ook met gemeentelijke directies zoals Ruimte en Duurzaamheid, Stadswerken, Toezicht en Handhaving, Verkeer en Openbare Ruimte, en het bureau Interim en Advies.

In de Javastraat starten we met de 'Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden', waarmee in stadsdeel Centrum goede ervaringen zijn opgedaan. Dat doen we samen met de directie Economische Zaken. Voor de Javastraat is de eerste belangrijke stap het verhogen van de organisatiegraad in de straat door de ondernemersvereniging te verstevigen. We werken samen met deze ondernemersvereniging.

Activiteiten

- Straatgerichte aanpak Javastraat.
- Werken aan beheersbare zomerdrukte in het Oostelijk Havengebied.
- Plaatsen van fitnesstoestellen in de openbare ruimte in het Oostelijk Havengebied.
- Ontwikkelen van een groenplan voor de Piet Heinkade.
- Het verbeteren van de openbare ruimte rond winkelcentrum Brazilië.

Prioriteit :

Een gebiedsgerichte armoede-aanpak voor de Indische Buurt opzetten

Waar & Wanneer

Waar: Indische Buurt
Wanneer: het hele jaar

Aanleiding

Hoewel het steeds beter lijkt te gaan met de Indische Buurt, leven nog veel bewoners er in armoede. In de Indische Buurt Oost groeit 32 procent van de kinderen op in een minimumhuishouden. In de kwetsbaarheidsmonitor is duidelijk te zien dat de Sumatraplantsoenbuurt, de Makassarpleinbuurt en de Ambonpleinbuurt nog veel kwetsbare huishoudens tellen. Hier spelen vaak meerdere problemen, waarvan het

gebrek aan financiële middelen een van de belangrijkste is. Dit kan leiden tot stress, een ongezonde leefstijl en een gebrek aan sociale contacten. Het is bekend dat deze huishoudens dikwijls in een vicieuze cirkel terechtkomen waar ze zonder hulp niet uit kunnen komen.
Initiatiefgroep Samen Vooruit noemt als een van haar speerpunten de bestrijding van armoede in de Indische Buurt. In 2019 is hiermee een start gemaakt onder de naam 'Aanval op armoede in de Indische Buurt'. Er zijn gesprekken gevoerd met ervaringsdeskundigen, bewoners die zelf in armoede leven, om erachter te komen waaraan zij behoefte hebben en welke hiaten zij zien in het huidige systeem. Op basis van deze informatie is een 'deltaplan' ontwikkeld waaraan meerdere formele en informele partijen meewerken en waarin de behoeften van de betrokken bewoners centraal staan.

Beschrijving opgave

Met een buurtgerichte armoedeaanpak willen we de financiële situatie van bewoners die in armoede leven verbeteren, enerzijds via schuldhulpverlening en regelingen, anderzijds door hun scholing of werkervaringsplaatsen aan te bieden zodat ze zich kunnen ontwikkelen en hun inkomen duurzaam kunnen verhogen. Verder willen we het sociale isolement waarin veel kwetsbare huishoudens leven doorbreken.

Beoogde doelen

- Van de vijftig deelnemers aan het Deltaplan Armoede hebben er veertig stappen gezet naar minder schulden, meer inkomsten, opleiding en/of werk.
- De Makkie is digitaal en het aantal gebruikers en verzilveropties van de Makkie is toegenomen.

Deze opgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het college, met name aan:
- de ambitie: Kansengelijkheid
- de ambitie: Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen
- Prioriteit 2: Kwetsbare groepen profiteren van de voorspoed

Wat gaan we doen en met wie

In 2020 gaat de pilot 'Aanval op armoede in de Indische Buurt' van start: vijftig bewoners doen mee aan een traject dat leidt naar een opleiding, werk en/of vermindering van schulden. De pilot is een initiatief van Samen Vooruit en we werken hierbij samen met het WPI, welzijnspartner Civic, woningcorporaties en informele partijen.
We gaan door met de lokale munt de Makkie. Bewoners kunnen Makkies verdienen door vrijwilligerswerk te doen, zodat zij gestimuleerd worden zich in te zetten voor de buurt. Met de Makkies kunnen ze boodschappen doen, maar ook diensten bij andere bewoners inkopen, of het zwembad, de schaatsbaan of een museum bezoeken. Hierdoor wordt het sociale isolement doorbroken en doen bewoners mee aan het

maatschappelijke leven. In 2020 gaat de Makkie van papiergeld over naar een digitale munt. Daarvoor werken we samen met WPI, welzijnspartner Civic, informele partners en lokale ondernemers.

Activiteiten

- Aanval op de armoede in de Indische Buurt.
- Doorontwikkelen en digitaliseren van de lokale munt de Makkie.

Prioriteit: Meer kansen creëren voor kwetsbaren en ouderen om zelfstandig te blijven wonen

Waar & Wanneer

Waar: Indische Buurt en Oostelijk Havengebied
Wanneer: het hele jaar

Aanleiding

Het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van kwetsbare personen met een GGZ- of verslavingsachtergrond is onderdeel van het overheidsbeleid. In delen van de Indische Buurt, waar veel sociale huurwoningen staan, zien we een concentratie van kwetsbare bewoners, die vaak te kampen hebben met een stapeling van sociale, financiële en gezondheidsproblemen. Als zij niet goed worden begeleid, kan het

gebeuren dat ze overlast veroorzaken voor buurtgenoten. Dit kan in sommige gevallen zelfs gevaarlijke situaties opleveren voor de buurtgenoten of de kwetsbare bewoners zelf.

Ook ouderen blijven steeds langer zelfstandig wonen. Zowel in de Indische Buurt als in het Oostelijk Havengebied zien we dat deze leeftijdsgroep groter wordt. In het Oostelijk Havengebied is deze stijging zelfs het hoogst van heel Oost. De voorzieningen en woningen zijn in zowel de Indische Buurt als het Oostelijk Havengebied echter nog onvoldoende op hen afgestemd, wat onder meer kan leiden tot eenzaamheid. Veel ouderen komen de deur niet meer uit: in het Oostelijk Havengebied vooral doordat er weinig voorzieningen voor deze doelgroep zijn, en in de Indische Buurt vaak doordat de trappen van de woning een obstakel vormen. In beide buurten geven ouderen aan dat zij op straat fysieke belemmeringen tegenkomen, zoals hoge en/of smalle stoepen en slecht wegdek, waardoor zij het niet veilig vinden om alleen de straat op te gaan. Vanwege de diverse beperkingen doen ouderen vaak een groot beroep op mantelzorgers en er zijn steeds meer signalen die wijzen op overbelasting bij deze informele hulpverleners.

Beschrijving opgave

We willen ouderen en kwetsbare bewoners in staat stellen prettig te blijven wonen in de buurt.
In de Indische Buurt zetten we ons in voor tijdige signalering van problemen bij bewoners met een GGZ- of verslavingsachtergrond, zodat er in een vroeg stadium hulp kan worden ingeschakeld als dat nodig is.
In het Oostelijk Havengebied ligt de focus meer op de groeiende groep ouderen. Om te zorgen dat deze groep prettig in de buurt kan blijven wonen en niet vereenzaamt, zal het begeleidings- en ondersteuningsaanbod verbeterd moeten worden. Daarnaast is het de vraag of er voldoende activiteiten zijn die aansluiten bij de wensen en behoeften van ouderen. We willen ervoor zorgen dat ouderen makkelijker kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer, onder meer door de openbare ruimte toegankelijker te maken, en we willen het voor deze groep makkelijker maken om te verhuizen naar een geschikte woning.
Ook wordt ondersteuning van de groeiende groep (overbelaste) mantelzorgers een aandachtspunt.

Beoogde doelen

- Kwetsbare buurtbewoners in het Oostelijk Havengebied en de Indische Buurt krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben om in hun buurt te kunnen blijven wonen.
- Door ingrepen in de openbare ruimte en begeleiding naar passende woonruimte of aanpassingen in de eigen woning zorgen we dat de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied buurten zijn waar ouderen prettig kunnen leven.
- Wijkkunde zal in 2020 weer minimaal dertig initiatieven verder helpen en ondersteunen, met als doel het doorontwikkelen van buurtinitiatieven.

Deze opgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het college, met name aan:
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad
- de ambitie: Kansengelijkheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:

- Prioriteit 2: Kwetsbare groepen laten profiteren van de voorspoed

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:

- Prioriteit 1: Versterken van het Oostelijk Havengebied als een inclusief woon- en werkgebied

Wat gaan we doen en met wie

In de Indische Buurt is het stadsdeel in 2019 samen met woningcorporatie Eigen Haard en HVO Querido gestart met een project gericht op vroegsignalering van problemen bij ouderen en kwetsbare bewoners met bijvoorbeeld een GGZ- of een verslavingsachtergrond. Dit project zetten we voort in 2020. Woningcorporatie Eigen Haard treedt op als trekker van dit project. Speerpunt is het verstevigen van de samenwerking tussen het zorg- en het woondomein, waarbij ook buurtgenoten en informele partners worden betrokken.
Door verschillende initiatiefnemers worden activiteiten georganiseerd voor kwetsbare bewoners. Niet alleen biedt dit kwetsbare personen de kans mee te doen in de maatschappij, maar ook helpen deze activiteiten bij het tijdig signaleren van problemen. Met de aanpak Wijkkunde bieden we ondersteuning aan deze initiatiefnemers. Zij kunnen bij Wijkkunde terecht met vragen over de verdere ontwikkeling van hun initiatief en met inhoudelijke vragen over hun activiteiten en organisatie.

Samen met de corporaties willen we buurten ouderenvriendelijker maken. Voor het Oostelijk Havengebied gaan we kijken of we het programma Age Friendly, dat de afgelopen jaren in de Indische Buurt is ontwikkeld, ook hier kunnen inzetten. Binnen dit programma wordt gekeken welke aanpassingen nodig zijn in de sociale en de fysieke omgeving om het voor ouderen mogelijk te maken op een prettige manier in hun buurt te blijven wonen.
In de Indische Buurt is in 2019 gestart met het pilotproject Passend Wonen, waarin is gekeken wat er nodig is om te zorgen dat ouderen op tijd kunnen verhuizen naar een woning die geschikt is om zelfstandig in te blijven wonen. Bij deze pilot is samengewerkt met welzijnspartner Civic, de directie Wonen, !Woon, de Ouderen Advies Raad en de woningbouwcorporaties. We zetten deze aanpak gezamenlijk voort in de Indische Buurt en breiden het project uit naar het Oostelijk Havengebied.
Daarnaast inventariseren we samen met de directie Stadswerken en de Ouderen Advies Raad door middel van buurtschouwen met ouderen, welke aanpassingen er in de openbare ruimte nodig zijn om deze toegankelijker te maken. Hieruit zullen maatregelen voortkomen die op korte termijn kunnen worden doorgevoerd – zoals het bijplaatsen van bankjes of het snoeien van groen om de stoep beter begaanbaar te maken – maar ook grote of kostbare ingrepen, die zullen worden opgenomen in herinrichtingsprojecten.

Activiteiten

- Pilot vroegsignaleren in de Indische Buurt.
- Uitrollen van de pilot Age Friendly naar het Oostelijk Havengebied.
- Doorontwikkelen van de aanpak Wijkkunde in de Indische Buurt.

Prioriteit: Werken aan een beter pedagogisch klimaat en minder jongeren-overlast

Waar & Wanneer

Waar: Indische Buurt en Oostelijk Havengebied
Wanneer: het hele jaar

Aanleiding

Hoewel de veiligheidscijfers in de Indische Buurt een positieve ontwikkeling laten zien, geven buurtbewoners aan dat zij zich onveilig voelen. In de jaarlijkse enquête 'Bewoners over hun buurt' gaven de bewoners in 2019 een lager rapportcijfer voor veiligheid dan in 2017, en uit enquêtes onder leerlingen van twee basisscholen in de Indische Buurt kwam naar voren dat velen van hen zich niet veilig voelen in hun omgeving.

Bewoners laten bovendien weten veel jongerenoverlast te ervaren. Zorgwekkend hieraan is dat de gemiddelde leeftijd van jongeren die overlast veroorzaken lager ligt dan een aantal jaar geleden.
In de buurt wordt, in navolging van de Vreedzame School, al een paar jaar gewerkt met het programma Vreedzame Wijk. Ook krijgen bewoners en informele partners cursussen aangeboden die gericht zijn op verbetering van het pedagogisch klimaat in de buurt. Het effect van deze projecten is nog niet optimaal, doordat de activiteiten onvoldoende op elkaar zijn afgestemd.

Ook het Oostelijk Havengebied kampt met jongerenoverlast. Oorzaak hiervan is enerzijds de toename van het aantal jongeren en tieners, anderzijds het tekort aan voorzieningen dat activiteiten biedt die op hen zijn afgestemd. De jongerenaccommodatie in de Indische Buurt ligt voor de deze groep te ver weg.

Beschrijving opgave

In de Indische Buurt zetten we ons samen met scholen, welzijnspartners, buurtpartijen en buurtbewoners in voor een beter pedagogisch klimaat. Daarvoor is het van belang dat alle partijen 'dezelfde taal spreken', dezelfde omgangsvormen hanteren en ook beschikken over de benodigde pedagogische vaardigheden om kinderen op een juiste manier te begeleiden.
Zware vormen van overlast en crimineel gedrag van tieners vragen om een specifieke aanpak. Hiervoor is extra inzet van het ambulant jongerenwerk nodig. Een goede samenwerking tussen de partners die bij de jongeren betrokken zijn, is essentieel.

In het Oostelijk Havengebied staan we voor de opgave om meer ontwikkelingskansen te bieden aan jongeren die dit nodig hebben. Omdat er in deze buurt geen specifieke jeugdvoorzieningen zijn, is het zaak om een activiteitenruimte te vinden voor het ambulant jongerenwerk. Het voormalige schoolgebouw van 't Gouden Ei, centraal gelegen in het Oostelijk Havengebied, stond in 2019 leeg en zou gebruikt gaan worden voor jongerenactiviteiten. Wegens omstandigheden wordt er echter tijdelijk een andere school in ondergebracht. Aangezien de activiteiten van het jongerenwerk na schooltijd zullen plaatsvinden, biedt de locatie in 2020 alsnog een kans die we moeten grijpen.

Beoogde doelen

- Zowel in de Indische Buurt als in het Oostelijk Havengebied heerst er een stimulerend pedagogisch klimaat.
- In 2020 is er in de Indische Buurt een actieve Kinderwijkraad die eraan bijdraagt dat kinderen en jongeren hun talenten en interesses ontwikkelen.
- We voorkomen dat tieners afglijden naar crimineel gedrag.
- De doorontwikkeling van de Vreedzame Wijk draagt bij aan het verminderen van spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen.
- Het Oostelijk Havengebied beschikt over een accommodatie voor jongerenactiviteiten.
- Jongeren voelen zich meer betrokken bij hun buurt of de stad, en ontwikkelen burgerschap.

Deze opgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het college, met name aan:
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad
- de ambitie: Vrijheid en veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen
- Prioriteit 4: Zorgen voor een veilige en schone buurt

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:
- Prioriteit 4: Meer kansen en voorzieningen voor jeugd

Wat gaan we doen en met wie

We gebruiken het programma Vreedzame Wijk om het pedagogisch klimaat in de Indische Buurt te verbeteren. Dit programma gaan we uitbreiden, in samenwerking met de directie Onderwijs Jeugd en Zorg. De Vreedzaam-aanpak is benoemd in het collegeprogramma en ook het beleid omtrent het Amsterdammerschap heeft hier veel raakvlakken mee. Ter aanvulling worden cursussen aangeboden om de pedagogische vaardigheden te verbeteren van alle betrokken partners en van bewoners die met kinderen werken. Daarnaast zorgen we dat partijen die zich bezighouden met jongeren beter gaan samenwerken.
We intensiveren de inzet van het ambulant jeugd- en jongerenwerk dat zich op tieners richt, met name in de Sumatraplantsoenbuurt, de Makassarpleinbuurt en de Ambonpleinbuurt.
De Kinderwijkraad in de Indische Buurt wordt uitgenodigd om mee te denken over belangrijke thema's in de buurt en ideeën aan te dragen. Dat doen we samen met het Team Vreedzaam, de scholen en andere partijen die met kinderen werken. Ook zullen we met de scholen verder uitzoeken waar de angst van de kinderen vandaan komt, zodat we actie kunnen ondernemen met als doel dat zij zich weer veilig voelen in de buurt.

Samen met de directie OJZ gaan we ervoor zorgen dat Dynamo voor het jongerenwerk gebruik kan maken van schoolgebouw 't Gouden Ei. Ook gaan we samen onderzoeken en waar mogelijk uitproberen of er meer kan worden samengewerkt met partners in de buurt, zoals Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied.

Activiteiten

- Verstevigen en uitbreiden van de Vreedzame Wijk in de Indische Buurt.
- Schoolgebouw 't Gouden Ei inzetten als accommodatie voor jongeren activiteiten.
- Werken aan het veiligheidsgevoel van basisschoolkinderen in de Indische Buurt.